Cena 20 gr.

Nr. 4 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Rok IV

RZEMIOSŁO

TYGODNIK

Organ Związku Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej

REDAKCJA I ADMINISTRACJA WARSZAWA, UL. MAZOWIECKA 1 m. 4, TEL. 665-57

KONTO P. K. O. 6066

Warszawa, niedziela dn. 27 stycznia 1935 r.

Obniżenie zryczałtowanego podatku obrotowego

W dn. 18 bm. P. Wicemin. skarbu p. Staniszewski przyjął delegację Związku Izb Przem.-Handlowych w osobach pp.: Klarnera, Bruna, Wiślickiego i Jakubowskiego **oraz Zw. Izb Rzemieślniczych** w osobach **pp.: Snopczyńskiego, Sikorskiego i Kozłowskiego**, którzy przedstawili dezyderaty sfer gospodarczych w dziedzinie poboru zryczałtowanego podatku obrotowego w r. 1935.

Jak się dowiadujemy, przedstawione przez sfery gospodarcze życzenia zostaną uwzględnione przez obniżenie zryczałtowanego podatku obrotowego, pobieranego w r. 1934 o 10 proc., ponadto nastąpi zwolnienie tychże płatników o dalsze 5 proc., o które zostanie podwyższony 10 proc. dodatek od 1 kwietnia b. r.; właściwa więc obniżka podatku wyniesie 15 proc. Nadto zostanie w mocy istniejąca już zniżka ryczałtu o 20 proc., z której korzystają wszystkie przedsiębiorstwa, prowadzące handel jakimkolwiek artykułem podlegającym scaleniu.

Należy dodać, że ryczałt opłacają mniejsze przedsiębiorstwa, o obrotach nieprzekraczających 45 tys. złotych rocznie, z wyjątkiem przedsiębiorstw, które do dnia 1 marca zawiadomią urząd skarbowy, że prowadzą książki handlowe. Ilość przedsiębiorstw, korzystających z ryczałtu wynosi 194.434 t. j. 30 proc. wszystkich płatników podatku obrotowego.

*

Delegacja Związku Izb Rzemieślniczych R. P. ponadto wysunęła na konferencji następujące dezyderaty:

1) aby podatek przemysłowy od obrotu w formie ryczałtu był pobrany w roku 1935 od wszystkich przedsiębiorstw zalicznych nawet i po raz pierwszy na rok 1935 do VIII kategorji świadectw przemysłowych według części II lit. C rozdziału XIX taryfy, o ile przedsiębiorstwa te zatrudniają nie więcej niż jednego najemnego pracownika (16 zł. podatku na rzecz Skarbu);

2) aby w wypadkach, podanych wyżej pod punktem 1, nie wliczano uczniów przemysłowych, analogicznie do postanowień § 100 rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 14 września 1934 r. (Dz. U. R. P. z r. 1934 Nr. 85, poz. 770);

3) aby z pod ryczałtu **wyeliminować** w roku podatkowym 1935 **zakłady rzeźnickie i wędliniarskie** wobec opłacania w niektórych miejscowościach podatku przemysłowego od obrotu — od sztuki lub wagi na giełdach mięsnych, względnie rzeźniach (Warszawa, Katowice, Lublin) oraz z uwagi na specjalnie dużą zniżkę cen żywca;

4) aby czynniki miarodajne przyznały specjalnie ulgi dla najdrobniejszych płatników, którzy będą opłacać podatek zryczałtowany w roku 1935.

Delegacja otrzymała zapewnienie, że powyższe dezyderaty zostaną przychylnie potraktowane przez Ministerstwo Skarbu.

Przedstawiciele rzemiosła w Związku Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo-Gospodarczych R. P.

Jak donosiliśmy w Nr. 44-tym „Rzemiosła" z ub. r. 9 związków rewizyjnych spółdzielni, polskich, a mianowicie: 1) Związek Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu, 2) Związek Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych we Lwowie, 3) Patronat Spółdzielni Rolniczych we Lwowie, 4) Związek Spółek Rolniczych w Warszawie, 5) Związek Rewizyjny Spółdzielni Rolniczych w Cieszynie, 6) Związek Spółdzielni Polskich w Warszawie, 7) Związek Rewizyjny Spółdzielni Kółek Rolniczych w Krakowie, 8) Związek Rewizyjny Polskich Spółdzielni Raiffeisena-Stefczyka w Katowicach, 9) Związek Rewizyjny Spółdzielni Rolniczych w Toruniu, zespolonych dotychczas w Unji Związków Spółdzielczych oraz w Zjednoczeniu Związków Spółdzielni Rolniczych R. P. stosownie do decyzji Ministra Skarbu podjęło w listopadzie ub. r. akcję mającą na

celu utworzenie jednego wspólnego Związku.

W rezultacie intensywnych prac organizacyjnych, przeprowadzanych w ciągu kilku tygodni, osiągnięto porozumienie i już 21 grudnia 1934 r. P. Minister Skarbu zatwierdził statut wspólnego Związku p. n. „Związek Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo-Gospodarczych Rzeczypospolitej Polskiej i nadał mu prawo rewizji.

Nowy Związek zrzesza około 5.500 spółdzielni polskich różnego typu na ogólną liczbę 11.761 spółdzielni związkowych w Polsce, z czego na mniejszości narodowe przypada 5.341 spółdzielni.

W skład nowego Związku wchodzi 3.872 spółdzielni zrzeszających głównie rolników a mianowicie 2770 kas Stefczyka, 333 — spółdzielni ogólnych zakupu i zbytu, 1012 spółdzielni mleczarskich, 25 spółdzielni specjalnych, 35 przetwórczych, 30 pomocniczych oraz 1044 spółdzielni zrzeszających element mieszany, rolników, rzemieślników, robotników, kupców i t. p., z czego 1001 spółdzielni kredytowych powszechnych t. zw. Banków Ludowych, 22 różnych spółdzielni kredytowych oraz 21 spółdzielni rzemieślniczych (wytwórczych).

W stosunku do ogólnej liczby członków wyżej wymienionych spółdzielni, rzemieślnicy stanowią stosunkowo nieznaczny odsetek, choć ogólna ich liczba w różnego rodzaju spółdzielniach kredytowych sięga kilkudziesięciu tysięcy udziałowców.

Ponieważ spółdzielnie rzemieślnicze nie posiadały dotychczas własnego związku rewizyjnego, nowopowstały Związek będzie stanowić platformę organizacyjną dla chrześcijańskiego spółdzielczego ruchu rzemieślniczego i dlatego jest sprawą dużego znaczenia uzyskanie przez rzemiosło reprezentacji we władzach Związku.

Obecnie został już ustalony skład Rady Głównej, w której rzemiosło uzyskało dwuch reprezentantów. Są nimi: delegat z nominacji Ministra Skarbu p. mgr. Ludwik Piekarski, przedstawiciel Związku Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej, kierownik wydziału ekonomicznego tegoż Związku, oraz delegat Związku Spółdzielni Polskich p. Grzegorz Pieniążkiewicz, mistrz krawiecki, dyrektor Banku Spółdzielczego Związku Rzemieślników Chrześcijan Rzeczypospolitej Polskiej.

Na przedstawicielach rzemiosła w Radzie Głównej ciąży poważny obowiązek nietylko odpowiedniego reprezentowania interesów wielkiej liczby spółdzielców rzemieślników ale ponadto dążenia, aby ruchowi spółdzielczemu rzemiosła zapewnić warunki dalszego rozwoju.

Miejmy nadzieję, że postulaty wysunięte przez reprezentantów rzemiosła spotkają się ze zrozumieniem władz Związku Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo-Gospodarczych Rzeczypospolitej Polskiej, które niezawodnie zdecydują utworzenie w Centrali specjalnego wydziału do spraw rzemiosła, oraz analogicznych oddziałów w Okręgach, co może się wydatnie przyczynić do odpowiedniego uwzględnienia potrzeb rzemiosła i rozbudowy spółdzielczości rzemieślniczej.

Powołanie przedstawiciela rzemiosła do Centralnej Komisji Przywozowej

Na skutek starań Związku Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzeniem Pana Ministra Przemysłu i Handlu skład osobowy Centralnej Komisji Przywozowej przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu powiększony został o przedstawiciela Związku Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej.

Udział w Centralnej Komisji Przywozowej posiada dla rzemiosła duże znaczenie, zważywszy, że Komisja ta rozstrzyga o podziale kontyngentów przywożonych towarów wartości kilkuset miljonów złotych rocznie oraz biorąc pod uwagę, że tej reglamentacji podlegają w znacznym stopniu towary, będące przedmiotem produkcji rzemieślniczej. Poza tem rzemiosło odczuwa jako bezpośredni importer skutki niedostatecznej reprezentacji jego interesów w Centralnej Komisji Przywozowej.

Zarząd Związku Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej wyznaczył w charakterze stałego delegata do Centralnej Komisji Przywozowej p. Dyrektora Bolesława Sikorskiego, a w charakterze zastępcy stałego delegata p. Ludwika Piekarskiego, kierownika Wydziału Ekonomicznego Związku Izb Rzemieślniczych R. P.

W dniu 18 stycznia r. b. na plenarnem posiedzeniu Centralnej Komisji Przywozowej, które odbyło się w Bielsku p. prof. Okólski w imieniu Komisji zaprosił przedstawiciela rzemiosła do Komisji ścisłej. W ten sposób rzemiosło śladem innych dziedzin życia gospodarczego, zdobyło pełną możliwość obrony swych interesów importowych na terenie Komisji Przywozowej.

Wykonywanie fryzjerstwa w mieszkaniach klijentów

W piśmie do Pana Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 2 października 1934 r. L. Pr. 1768 Związek Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej prosił o wstrzymanie stosowania okólnika Nr. 49 z dnia 18 września 1934 r. L. Pa. II—1/105, dotyczącego wykonywania fryzjerstwa w mieszkaniach klijentów, do czasu wypowiedzenia się w tym przedmiocie przedstawicieli rzemiosła fryzjerskiego.

Jak wiadomo Związkowi Izb Rzemieślniczych, stosowanie wzmiankowanego okólnika nie zostało wstrzymane.

Wobec tego, że przeciwko okólnikowi, domagając się jego odwołania w punkcie 2-gim, wypowiedziały się wszystkie Izby Rzemieślnicze, z wyjątkiem Katowic, które nie dały odpowiedzi, oraz Izby Rzemieślniczej w Tarnopolu, która uznała okólnik za zgodny z obowiązującemi przepisami, jako też wobec tego, że przeciwko okólnikowi wypowiedział się również w sposób stanowczy Związek Rzemieślników Chrześcijan w Rzeczypospolitej Polskiej z siedzibą w Warszawie; biorąc następnie pod uwagę, że przedewszystkiem najpoważniejszym argumentem, przemawiającym za uchyleniem okólnika, jest to, iż niema możności wykonywania nadzoru sanitarnego nad fryzjerem odwiedzającym klijentów w ich mieszkaniach; że

dalej, okólnik pozwoli na uprawianie nieuczciwej konkurencji w stosunku do zakładów fryzjerskich o stałej siedzibie i przyczyni się do szerzenia t. zw. „fuszerstwa", gdyż fryzjerstwem trudnić się będą nie tylko osoby, posiadające karty rzemieślnicze, lecz również i nieuprawnieni; że okólnik niewątpliwie wpłynie na ograniczenie zatrudnienia czeladników i przyjmowania uczniów do zawodu fryzjerskiego; że umożliwienie wykonywania fryzjerstwa bez posiadania stałego warsztatu wywoła w skutkach uchylanie się od wypełnienia obowiązków podatkowych; że z wyżej przytoczonych powodów okólnik godzi w egzystencję istniejących zakładów fryzjerskich, które z powodu zbyt silnej konkurencji ze strony fryzjerów, wykonywujących swój zawód po mieszkaniach klijentów, siłą faktu będą musiały ulegać likwidacji ze szkodą dla rzemiosła fryzjerskiego, dla interesów Skarbu Państwa i dla zdrowia klijenteli, — Związek Izb Rzemieślniczych, stosownie do uchwały Zarządu z dnia 11 i 12 grudnia 1934 roku, zwrócił się do Ministerstwa Przemysłu i Handlu o uchylenie okólnika Nr. 49 z dnia 18 września 1934 roku L. PA. 1/105 w części, dotyczącej wykonywania fryzjerstwa w mieszkaniach klijentów.

O zaliczenie posadzkarstwa do samoistnego rzemiosła

Związek Izb Rzemieślniczych R. P. po zapoznaniu się z opinją Izb Rzemieślniczych i ustaleniu rodzaju czynności w posadzkarstwie w drewnie czyli parkieciarstwie, stosownie do uchwały Zarządu z dnia 20 grudnia 1934 r., wystąpił do Min. P. i H. o wydanie przez Pana Ministra Przemysłu i Handlu w trybie art. 142 ust. 2 prawa przemysłowego rozporządzenia o uznaniu „posadzkarstwa w drewnie" (parkieciarstwa), za samoistne rzemiosło.

Uzasadnienie fachowe: Posadzkarstwo polega na układaniu i przytwierdzaniu na budowie klepek lub tafli posadzkowych, gotowych, uprzednio wykonanych przez fabryki posadzek, których istnieje w Polsce około 200. Rysunek tych tafli posadzkowych, jak: kwadraty, gwiazdy, ornamenty itp. zazwyczaj bywa przygotowany i doręczany fabryce posadzek (przez architekta prowadzącego budowę) do wykonania, tak, że układanie samych tafli musi być wykonane przez posadzkarza, ze ścisłą dokładnością, nie tylko w połączeniu z sobą tafli posadzkowych, ale ażeby rysunek posadzki, przy bardzo często wielokątnych figurach podłogi, był symetrycznie rozłożony.

Układanie posadzki z klepek (wąskich deseczek) w formie (rysunku) tafli kwadratowych, jodełek, plecionek, jest wykonywane samodzielnie przez posadzkarza, bez rysunku architekta, jedynie po uzgodnieniu wzoru z architektem, prowadzącym budowę. Ten rodzaj wykonywania posadzki, układania z klepek jednakowego rysunku posadzki we wszystkich pokojach, wymaga nadzwyczajnej dokładności i dużej wprawy w „gubieniu" odchyleń podczas roboty, od rysunku zasadniczego, ażeby różnice nie były łatwo dostrzegalne dla oka, gdyż rysunek rozpoczęty w jednym z pokojów, obiega dokoła szereg pokojów (w obecnym systemie układania, progów w drzwiach nie stosuje się), ażeby w tym samym pokoju był zakończony.

Samo układanie i przytwierdzanie posadzek odbywa się na podkładach jakiemi bywają:

1) ślepa podłoga, są to deski nieheblowane zbite w styk,

2) jastrich t. j. cement plus trociny plus chlor plus woda,

3) asfalt tj j. gudronit plus smoła gazowa plus pak plus kreda plus piasek,

4) lepik t. j. smoła gazowa plus kreda plus pak,

5) korkolit t. j. mielony korek plus smoła gazowa plus pak plus kreda.

Do zawodowych uzdolnień posadzkarstwa należy prócz przygotowania, bardzo często, powyższych zapraw (podkładów) na wykonywanej robocie układanie posadzek, przygotowanie zapraw do wypełniania różnokolorowych żyłek w płytach posadzek, a to wtedy, kiedy fabryka pozostawia w taflach posadzkowych specjalne kanele (wgłębienia, rowki), ażeby, po ułożeniu z tafel, posadzki, wypełnić zaprawą wielokolorową kanele (trociny dębowe mielone plus magnezyt plus chlor plus anilina plus woda), celem nadania posadzce wzoru wielobarwnego dywanu.

Po za pracą posadzkarza w fabryce, przy wryobie posadzek, posadzkarze przy remontach starych, wzorzystych ornamentacyjnych posadzek (zamki królewskie: Wawel, Warszawa, pałac Wilanów), są zmuszeni wykonywać ręcznie pojedyńcze tafle, lub zamieniać części w tafli posadzkowej, które okazują się bardzo zniszczone i nie do użycia. Przy tego rodzaju robotach, musi być zastosowana nadzwyczajna dokładność tak w dopasowaniu jak w doborze koloru, do pozostałych starych tafli posadzki.

Z powyżej wyłuszczonego zakresu robót prowadzonych przez posadzkarza wynika, że wykonywanie tych robót wymaga dość dużej, przez dłuższą naukę i praktykę, zdobytej wiedzy fachowej oraz wprawy ręcznej, znajomości rysunku a także poczucia smaku i gustu, praca zaś odbywa się ręcznie przy pomocy specjalnych narzędzi, a przeto nie należy kwalifikować czynności wchodzących w zakres posadzkarstwa do rzemiosła stolarstwa budowlanego, lub też ciesielstwa, lecz uznać: **posadzkarstwo w drewnie** (parkieciarstwo) za samoistne rzemiosło.

Plan robót Funduszu Pracy na rok 1935/36

Na posiedzeniu w dn. 18 stycznia r. b. Komitet Ekonomiczny Ministrów zatwierdził plan robót Funduszu Pracy na r. 1935/36. W przyszłym okresie budżetowym zasadniczą formą kredytowania będzie: dla robót bezpośrednio rentujących — pożyczka, dla pozostałych — dotacje. Jednocześnie Komitet Ministrów uchwalił wytyczne dysponowania kredytami przez władze Funduszu.

Przedewszystkiem ustalono zasadę, że na robotach, kredytowanych przez Fundusz Pracy, mogą być zatrudnieni wyłącznie bezrobotni, zakwalifikowani i zapośredniczeni przez właściwe biura pośrednictwa pracy. Stawki wynagrodzenia pracowników, zatrud-

nionych na robotach, prowadzonych przy pomocy Funduszu Pracy, ustalane będą przez wojewódzkie biura Funduszu Pracy, stosownie do zaleceń Ministerstwa Opieki Społecznej w ten sposób, że płace robotników wykwalifikowanych, zatrudnionych w swoim zawodzie, powinny odpowiadać w zasadzie przeciętnej miejscowych płac wykwalifikowanych robotników przemysłowych odpowiedniej kategorji, płace zaś robotników niewykwalifikowanych powinny odpowiadać w zasadzie przeciętnej płacy miejscowych niewykwalifikowanych robotników przemysłowych. Ustalone w ten sposób stawki rozumiane będą jako płace za 8-godzinny dzień pracy. Przy zatrudnianiu robotników poza miejscem stałego zamieszkania, kredytobiorca winien własnym kosztem zapewnić im właściwe zakwaterowanie i zorganizować przejazdy z miejsca zamieszkania do miejsca pracy i z powrotem.

Pozatem Komitet Ekonomiczny postanowił, że w razie konieczności powierzenia robót przedsiębiorcy, kredytobiorca ustalić musi warunki umowy z przedsiębiorcą w sposób, gwarantujący wykonanie przez przedsiębiorcę wszystkich postanowień umowy, zawartej między kredytobiorcą a Funduszem Pracy. Powierzenie robót przedsiębiorcy może nastąpić jedynie drogą przetargu publicznego.

Zasadniczo kredyty, przyznawane przez Fundusz Pracy, winny służyć na pokrycie kosztów robocizny bezpośredniej. W poszczególnych wypadkach Fundusz Pracy może przyznać prawo pokrywania innych kosztów roboty w granicach nie wyższych, niż 30 proc. przyznanego kredytu.

Kontrola stosowania się kredytobiorców do powyższych wytycznych zlecona została Funduszowi Pracy.

Z kredytów Funduszu Pracy na r. 1935/36 Komitet Ekonomiczny Ministrów postanowił przeznaczyć: na drogi i ulice przelotowe — 30.892.800 zł., na roboty komunikacyjne wodne — 9.606.600 zł., na roboty meljoracyjne w dziedzinie obwałowań — 3.871.000 zł., na regulację rzek niespławnych — 4.448.000 zł., na robotnicze budownictwo mieszkaniowe — 5.000.000 zł., na inwestycje miejskie i inne— 12.761.600 zł.

Z kredytów powyższych przewidziane jest zatrudnienie ok. 75 tys. berobotnych.

Na marginesie dyskusji w sejmowej komisji budżetowej

Prace sejmowej komisji budżetowej zbliżają się do końca. Po przerwie świątecznej przedyskutowano jako pierwszy **budżet Ministerstwa Spraw Zagranicznych,** a przy tej sposobności padły niektóre uwagi o charakterze gospodarczm. Referent budżetu zaznaczył bowiem, że cały ciężar pionierskiej pracy eksportowej leży na barkach M. S. Z. Nasz handel zagraniczny kieruje się lękliwym konserwatyzmem i unika szukania nowych szlaków handlowych. Prace gospodarcze M. S. Z. koncentrują się dokoła zawierania układów kontyngentowych i kompensacyjnych. Podkreślić należy wielką aktywność naszych placówek zagranicznych, jaką one rozwijają nietylko w dziedzinie przygotowania traktatów handlowych ale także pod względem bieżących wymagań życia.

Uwagi o aktywności naszych placówek zagranicznych są całkowicie słuszne, gdyż potwierdza je życie. Jeżeli idzie o nasz odcinek

---

KAZIMIERZ JAROSZEWSKI

O dalszą reformę Ustawodawstwa Socjalnego

(Ciąg dalszy)

Wykonanie uchwał tych następuje z samego prawa, jeżeli w ciągu dwuch miesięcy po otrzymaniu tych uchwał Minister nie unieważni ich z urzędu, lub na żądanie jakiejkolwiek osoby zainteresowanej.

Unieważnienie uchwał motywowane być może tylko nadużyciem władzy albo też błędami matematycznemi lub innemi.

Przeciw decyzji Ministra zainteresowani mogą w ciągu miesiąca po unieważnieniu uchwał odwołać się do Najwyższego Trybunału Admnistracyjnego rozstrzygającego sprawy sporne; załatwienie rekursu jest bezpłatne.

Art. 7. Prezesami i sekretarzami powiatowych komisyj organizacji zawodowej są wice-prezesi i sekretarze Wojewódzkiej Izby ubezpieczeń zawodowych.

Komisje przygotowują sprawy, które mają być rozpatrzone przez Izbę i w razie potrzeby na ich żądanie odbywa się nadzwyczajne zebranie członków Izby w warunkach, przewidzianych art. 4 niniejszej ustawy.

Art. 8. Rozporządzenie wykonawcze zawierać będzie przepisy tyczące organizacji, działalności i finansowej gospodarki wojewódzkich Izb ubezpieczeń zawodowych oraz powiatowych Komisyj organizacji zawodowej.

Rozdział II.

Ubezpieczenie na starość.

Art. 9. Ubezpieczenie na starość zapewnia kapitał ubezpieczonemu, który osiągnął wiek, ustalony na podstawie przepisów art. 5.

Art. 10. 1) Wpłaty, wniesione na mocy ar. 5 tytułem ubezpieczenia na sarość, kapitalizują się na indywidualnym rachunku oszczędności ubezpieczonego jako kapitał rezerwowy.

2) Każdy obowiązkowo ubezpieczony może, o ile mu zarobki na to pozwalają, wnieść każdej chwili wpłaty wyższe od obowiązkowej składki, przewidzianej w powyższym artykule. Pracodawca może również wpłacać dobrowolnie na rachunek swoich pracowników składki wyższe od tych, jakie go obowiązują. Dodatkowe wpłaty jednej i drugiej strony powiększają kapitał emerytalny.

3) Jeżeli obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczony, posiadający książeczkę Kasy oszczędności, zobowiąże się czwartą część wkładów, złożonych w czasie ogłoszenia niniejszej ustawy lub w czasie późniejszym, unieruchomić do chwili osiągnięcia wieku, uprawniającego go do korzystania z kapitału emerytalnego, otrzyma na podstawie tej ustawy bonifika-

stwierdzić należy, że ile razy Związek Izb Rzemieślniczych zwracał się do konsulatów i poselstw o różne informacje, a zdarzało się to dość często, otrzymywał zawsze rzeczowe i wyczerpujące odpowiedzi.

Z kolei omówiono **budżet Ministerstwa Sprawiedliwości**. Referent skonstatował, że okres ostatniego pięciolecia przyniósł ogromny dorobek w dziele unifikacji prawa sądowego. Dorobek ten da się ująć w następujące ramy: wprowadzenie ustawy o ustroju sądów, adwokatury i notarjatu, kodeks postępowania cywilnego, kodeks postępowania karnego, ustawa o postępowaniu upadłościowem i zapobiegawczem. Kodeks karny normuje jednolicie na terenie całej Polski odpowiedzialność karną a kodeks handlowy i kodeks zobowiązań wprowadzają jednolitość w stosunkach handlowych i obligatoryjnych. Należy mieć nadzieję, że niebawem całe prawo proceduralne i materjalne na terenie Rzeczypospolitej będzie jednolite.

Referent poświęcił specjalny ustęp, dotyczący pracy więźniów. „Więźniów w wieku od 17 — 25 lat pochodzących ze sfer rolniczych, umieszcza się w specjalnie utworzonych kolonjach rolnych, resztę więźniów w tym wieku umieszcza się w zakładach i więzieniach, które mają dobrze postawione warsztaty rzemieślnicze i fabryczne. W ten sposób więźniowie młodzi przechodzą odpowiednie przeszkolenie i są zdala trzymani od recydywistów oraz przestępców nałogowych".

Ustęp powyższy zniewala nas do wypowiedzenia na ten temat paru uwag.

Wytwórczość więziennicza i zakładów poprawczo - wychowawczych wytwarza rzemiosłu dotkliwą konkurencję, jeżeli się zważy, że nie jest ona obciążona żadnemi świadczeniami i opiera się na bezpłatnej niemal pracy więźnia. Rozumiemy penitencjarne pobudki, jakiemi kieruje się Ministerstwo Sprawiedliwości, rozumiemy również względy wychowawcze w stosunku do pewnego typu przestępcy, który dzięki pracy i nabytym umiejętnościom może w przyszłości się nawrócić i być pożytecznym członkiem społeczeństwa. Ale należy zapytać, w jakiej sytuacji znajdzie się więzień, jako tako przeszkolony w warsztacie więziennym po wyjściu z więzienia. O normalnej karjerze rzemieślniczej może być w danym przypadku mowa tylko w warunkach układających się wyjątkowo pomyślnie. Zawodu rzemieślniczego w więzieniu wszechstronnie i dokładnie się nie opanuje. Będziemy więc mieli w lepszym czy gorszym gatunku fuszera, który z konieczności uprawiać będzie rzemiosło nielegalnie, co go znów postawi w sprzeczności z przepisami prawa przemysłowego. O dalszej pracy w warsztacie rzemieślniczym w więzieniu również niepodobna myśleć, gdyż nie pozwoliłyby na to środki budżetowe Ministerstwa. Wytwarza się więc prawdziwe błędne koło, w którem w równej mierze grają rolę z jednej strony etyka publiczna, z drugiej zagadnienia gospodarcze.

W preliminarzu budżetowym Ministerstwa Sprawiedliwości na rok 1935/36 przewidziano wpływ z produkcji warsztatów więziennych 4.185.000 zł., gdy wydatki na ten cel wynoszą 3.494.000 z.. Przewidziany więc czysty dochód z tego tytułu wynosi 691.000 zł. Zamknięcie rachunkowe w tych samych pozycjach za rok 1932/33 wykazuje dochody 5.666.107 wydatki 4.766.988 czyli nadwyżka 899.119 Są to pozycje bardzo poważne i świadczą o niemałej wadze zagadnienia pod względem gospodarczym.

Okólnik Ministerstwa Sprawiedliwości z roku 1931-go, czyniąc

---

cję w wysokości 10% kapitału w ten sposób unieruchomionego. Ta bonifikacja zostanie w ciągu trzech miesięcy wpłacona do kasy ubezpieczeń i wpisana na indywidualny rachunek ubezpieczonego i skapitalizowana z innemi składkami.

Kasa oszczędności doliczy procenty unieruchomionego kapitału do oszczędności ubezpieczonego i skapitalizuje na jego rachunek roczny dochód tego doliczenia według przepisów, ustalonych drogą oddzielnej ustawy.

Art. 11. Osiągnąwszy wiek, uprawniający do renty, ubezpieczony otrzyma 1/5 kapitału, złożonego na jego indywidualnym rachunku.

Pozostałe 4/5 kapitału winny być stosownie do woli ubezpieczonego i staraniem kasy ubezpieczeń użyte: na kupno wiejskiej lub miejskiej nieruchomości, albo też na kupno papierów wartościowych, wybranych z pośród papierów, które Bank Polski przyjmuje pod zastaw pożyczek.

Fundusze w papierach wartościowych, zarówno nieruchomości jak ruchomości, nabyte w warunkach wyżej przytoczonych, stanowić będą nienaruszalną własność rodziny ubezpieczonego. Mogą one być sprzedane tylko za pośrednictwem Kasy ubezpieczeń, która może znowu je nabyć stosownie do przepisów poprzedniego paragrafu.

Art. 12. Niezależnie od przepisów poprzedniego artykułu ubezpieczeni nie posiadający dzieci, mają prawo żądać zamiany swego kapitału na dożywotnią rentę, mogącą być przelaną na ich małżonkę ewent. małżonka.

Art. 13. Rozporządzenie wykonawcze określi w celu zastosowania powyższych przepisów warunki obliczenia stopy procentowej kapitalizacji i konwersji.

Art. 14. Każdy ubezpieczony, liczący najmniej 30 lat, który chce nabyć, urządzić ,przerobić lub odnowić warsztat pracy rolny lub warsztat rzemieślniczy, ma prawo w każdym czasie zaciągnąć w rolnej lub rzemieślniczej kasie kredytowej, albo w Komunalnych Kasach Oszczędności pożyczkę w wysokości (po odliczeniu procentów) 90% wartości kapitału, wpisanego w odpowiednim czasie na jego rachunek. Ta pożyczka, zwrotna najpóźniej w czasie, gdy ubezpieczony zacznie korzystać z renty, jest zagwarantowana na tej rencie i na pierwszym numerze hipoeki objektu, nabytego przez ubezpieczonego.

Ubezpieczenie na wypadek niezdolności do pracy.

Art. 15. Ubezpieczony, który poza wypadkami przewidzianemi oddzielną ustawą o ubezpieczeniu wypadkowem, dotknięty jest chorobą lub trwałem kalectwem, zmniejszającem przynajmniej o 2/3 jego zdolność do wykonywania zawodu, ma prawo po dwuch latach członkostwa do przedterminowego korzystania ze świadczeń emerytalnych.

(D. c. n.)

częściowo zadość postulatom Rzemieślniczego Samorządu Gospodarczego usunął wyroby więzienne z obrotu na wolnym rynku, ograniczając ich użytkowanie do wewnętrznych potrzeb urzędów wymiaru sprawiedliwości. Co jednak będzie z chwilą kiedy te „wewnętrzne potrzeby" zostaną całkowicie zaspokojone, kiedy w odnośnych urzędach zabraknie wprost miejsca na wstawienie szaf, biurek, stołów itd. Produkcja więziennicza będzie musiała siłą faktów wyjść na wolny rynek, zabijając legalny, opodatkowany warsztat rzemieślniczy. Uważamy, że przytoczone uwagi wykazują wystarczająco dobitnie na zawiłość zagadnienia, że należy je gruntownie przestudjować i znaleść wyjście, odpowiadające interesowi publicznemu.

Następnie wszedł pod obrady budżet **Ministerstwa Rolnictwa.** Referent omówiwszy poszczególne pozycje budżetu stwierdził, że trudno liczyć na powrót równowagi finansowej rolnictwa tylko przez obniżanie ceny a bez powiększenia obrotów i sprzedaży, tego rodzaju bowiem polityka przyczynia się do zmniejszenia się liczby pracujących warsztatów.

W zakresie podatków i świadczeń socjalnych nie przeprowadzono na odcinku rolniczym zabiegów, stanowiących konsekwencję polityki deflacyjnej. Mówca stwierdza, że interwencja Państwa na rynku zbożowym musi być tak długo utrzymana, jak długo nie zostanie przywrócona równowaga podaży i popytu. Państwowe zakłady zbożowe powinny podlegać Ministerstwu Rolnictwa, jako odpowiedzialnem za politykę zbożową.

Pod koniec dyskusji zabrał głos p. Minister Rolnictwa J. Paniatowski, który stwierdził, że wobec braku dopływu większych kapitałów zagranicznych dla podniesienia produkcji rolniczej polityka gospodarcza Ministerstwa musi pójść w kierunku zwiększenia dochodowości przez intensyfikację pracy w rolnictwie. Pożądana jest większa prężność produkcji rolniczej i większa jej różnorodność, aby móc zastąpić produkty importowane produktami własnemi. Pan Minister podkreślił braki w technice zbytu i uwypuklił wielkie znaczenie spółdzielczości dla rozwoju rolnictwa. Przechodząc do zagadnień samorządu terytorjalnego Pan Minister zaznaczył, że jest zdecydowanym przeciwnikiem angażowania samorządów do wielkich przedsięwzięć handlowych. Samorządy mogą inwestować i popierać cały szereg różnych akcji, jednak muszą unikać ryzyka, które zawsze wynika ze wszystkich tranzakcyj handlowych.

Ostatniemu ustępowi przemówienia Pana Ministra Poniatowskiego należy przyklasnąć z pełnem uznaniem. Szkoda wielka, że ta kapitalna recepta dla samorządu terytorjalnego, któraby go uchroniła od tysiącznych kłopotów i olbrzymich strat, nie została wprowadzona w życie od, okrągło mówiąc, lat piętnastu. Finanse i gospodarka samorządu terytorjalnego, wyglądałaby wówczas zupełnie inaczej. Bo naprawdę przerażenie ogarnia każdego, kto uprzytomni sobie, że niektóre samorządy uruchomiły przedsiębiorstwa nie tylko inwestując bezproduktywnie ogromne miljony, lecz skazując je zgóry na stałe, rok rocznie powtarzające się, nieprawdopodobnie wysokie deficyty. A jednak przedsiębiorstwa te istnieją w dalszym ciągu, godząc również często w interesy rzemiosła. Czy ten stan rzeczy ulegnie kiedyś zmianie?

Zjazd rzemiosła pomorskiego

Dnia 20 b. m. odbył się w Grudziądzu zjazd Związku Towarzystw Rzemieślników samodzielnych na Pomorzu przy bardzo licznym udziale rzemieślników województwa pomorskiego. Sprawozdanie ze Zjazdu zamieścimy w najbliższym numerze „Rzemiosła".

Stypendja dla specjalistów branży mięsnej

Związek Izb Rzemieślniczych R. P. podaje do wiadomości i dalszego zawiadomienia zainteresowanych, że z inicjatywy Państwowego Instytutu Eksportowego Fundacja Kościuszkowska w New-Yorku uruchamia w najbliższym czasie stypendja, przeznaczone wyłącznie dla specjalistów z dziedziny przemysłu rolnego i spożywczego, a w szczególności:

1 stypendjum dla zapoznania się z przemysłem wędliniarskim w Stanach Zjednoczonych (surowce, przerób a zwłaszcza peklowanie, jakość, wysyłka, kalkulacja),

1 stypendjum dla innej wybranej gałęzi przemysłu mięsnego (uboczne produkty uboju, chłodnictwo, skóry i jelita lub inny dział).

Fundacja wraz z zainteresowanemi czynnikami i sferami gospodarczemi w Polsce zapewnia stypendyście wystarczające utrzymanie na miejscu pracy w Stanach Zjednoczonych (1000 dolarów) oraz możność korzystania za wskazówek i doświadczeń fachowców polskich, którzy pracowali już w czołowych zakładach amerykańskich.

Wybrani stypendyści będą pracowali w ciągu roku począwszy od jesieni 1935 roku naprzemian w wyspecjalizowanych zakładach naukowo-badawczych oraz praktycznie w zakładach przetwórczych, jako pracownicy fizyczni.

Kandydaci ubiegający się o jedno z powyższych stypendjów winni:

1) wykazać się przygotowaniem teoretycznem w swojej specjalności, odpowiadającem wykształceniu uniwersyteckiemu,

2) posiadać odpowiednią praktykę zawodową (refencje),

3) władać dostatecznie językiem angielskim w mowie i piśmie względnie uzupełnić braki do dnia 1 kwietnia 1935 r.,

4) zobowiązać się do przestrzegania ułożonego planu pracy w Stanach Zjednoczonych i, po powrocie, do pracy w danej dziedzinie przemysłu w Polsce w sposób umożliwiający ogółowi zużytkowanie poczynionych obserwacyj fachowych.

Termin zgłaszania kandydatów upływa dnia 15 marca b. r. Bliższych informacyj może udzielić Państwowy Instytut Eksportowy w Warszawie, ul. Elektoralna Nr. 2.

PODATKI I USTAWODAWSTWO PODATKOWE

Uproszczone księgi handlowe

Ministerstwo Skarbu
reskrypt z dn. 16 stycznia 1935 r.
Nr. DV 1535/1/35

Do Związku Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie

Ministerstwo Skarbu komunikuje, że przedstawiony przy piśmie Związku z dnia 10 b. m. L. Pr. O. 1 wzór uproszczonej księgi handlowej opracowany przez Związek wspólnie ze Związkiem Księgowych w Polsce, a przeznaczony dla zakładów rzemieślniczych, odpowiada przepisom § 61 w związku z § 55 rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 19 września 1934 r. o wykonaniu Ordynacji Podatkowej (Dz. U. R. P. z r. 1934 Nr. 91, poz. 821).

Dr. J. Lubowicki
Z-ca Dyrektora Departamentu

Na posiedzeniu w dniu 15 stycznia r. b. Zarząd Związku Izb Rzemieślniczych R. P., po wszechstronnie przeprowadzonej dyskusji, zatwierdził dotychczasowe poczynania Prezydjum Związku Izb dotyczące prowadzenia przez zakłady rzemieślnicze uproszczonych ksiąg handlowych.

Dyskusja wykazała, jak ważną jest obecnie kwestja prowadzenia ksiąg handlowych i gospodarczych i jak ta aktualna sprawa przedstawia się w poszczególnych ustawach, względnie w rozporządzeniach ministerjalnych.

ORDYNACJA PODATKOWA

(ustawa z dn. 15 marca 1934 r. Dz. U. R. P. z r. 1934 Nr. 39, poz. 346)

Księgi handlowe i gospodarcze

Art. art. 86—95 włącznie zawierają postanowienia, dotyczące zagadnień prawidłowości i rzetelności ksiąg, sposobu ich badania i oceny oraz o wynikających stąd uprawnieniach przy wymianie podatków bezpośrednich wogóle, a podatku dochodowego i przemysłowego od obrotu w szczególności.

Ważniejsze z tych postanowień:

art. 86. Księgi prowadzone prawidłowo i rzetelnie, stanowią podstawę dla wymiaru podatków.

art. 87 § 1. Za prawidłowe uważa się księgi prowadzone w myśl przepisów obowiązującego Kodeksu Handlowego, oraz zasad księgowości i zwyczajów handlowych.

art. 87 § 2. Za prawidłowe w rozumieniu § 1 (wyżej przytoczonego) uważa się również księgi handlowe i gospodarcze, prowadzone według zasad, które ustala Minister Skarbu po zasięgnięciu opinji samorządu gospodarczego.

art. 88. Za rzetelne uważa się księgi, prowadzone zgodnie z rzeczywistością.

art. 89. Płatnicy, prowadzący księgi, powinni przy składaniu zeznań przedstawiać zamknięcia roczne.

art. 94. Jeżeli na poparcie zeznania złożonego w terminie, płatnik wyraził gotowość przedstawienia ksiąg, to władza wymiarowa **nie może ustalić podstaw wymiaru odmiennie,** aniżeli to wynika z tych ksiąg, o ile one nie zostały uznane za nieprawidłowe lub za nierzetelne.

art. 77 § 2 — postanawia, **że obowiązek władzy wymiarowej do wezwania** o usunięcie wątpliwości dotyczy tych przypadków, gdy płatnicy prowadzą księgi handlowe lub gospodarcze i złożyli w terminie zeznanie.

art. 82 § 3 — ustala ,że przy lustracji przedsiębiorstw handlowych,, przemysłowych **rzemieślniczych** i t. p. — płatnicy są obowiązani **okazywać** organom lustracyjnym **księgi handlowe, tudzież wszelkie inne** zapiski, posiadające znaczenie dla wymiaru podatków.

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 19 września 1934 r. o wykonaniu ordynacji podatkowej
(Dz. U. R. P. z roku 1934 Nr. 96, poz. 821)

kwestje, dotyczące ksiąg handlowych i gospodarczych, podaje w §§ 54—78 włącznie.

Ważniejsze z nich:

§ 56. Uproszczone księgi handlowe mogą prowadzić przedsiębiorstwa, zaliczone w myśl taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy z dn. 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. z r. 1934 Nr. 76, poz. 716) do świadectw przemysłowych:

a) kategorji II punkty 2 i 3, trzeciej i czwartej rozdziału I oraz trzeciej i czwartej rozdziałów V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, X, XIII, XIV, XV, XVI, XVII, XVIII, XX i XXI i części II lit. A taryfy;

b) kategorji szóstej, siódmej i ósmej części II lit. C taryfy, z wyjątkiem przedsiębiorstw obowiązujących w myśl art. 54 Kodeksu Handlowego do prowadzenia księgowości handlowej.

§ 58 (1) Księgi uproszczone prowadzi się w języku polskim i w walucie państwowej; za zgodą władz skarbowych księgi można prowadzić w języku, dopuszczonym w sądach danego okręgu.

§ 61 Zamiast ksiąg wymienionych w § 60 — wszystkie operacje mogą być zapisywane **do jednej księgi uproszczonej z podziałem na odpowiednie konta.**

Uwaga: wzór takiej księgi zatwierdziło Ministerstwo Skarbu.

§ 64. (1) Księga uproszczona, przewidziana w § 61, podlega zaświadczeniu przez władze skarbowe I lub II instancji albo przez organa samorządu gospodarczego.

(§ 2) Zaświadczenie ksiąg powinno być dokonywane w roku, poprzedzającym okres rachunkowy (rok gospodarczy), na który mają być założone.

Uwaga. W roku 1935 termin dla zaświadczeń ksiąg zostanie przez

Ministerstwo Skarbu odpowiednio przesunięty.

§ 78 Jeżeli w księgach handlowych lub gospodarczych nie są wykazane odrębnie obroty, podlegające zróżniczkowanym stawkom podatkowym, odnośne przedsiębiorstwa obowiązane są po upływie każdego roku kalendarzowego w terminie składania zeznań sporządzać szczegółowe wykazy obrotów, podlegających zniżonym stawkom podatkowym, jak również wykazy wytworów lub towarów, przekazanych do innych zakładów przemysłowych albo handlowych, należących do tego samego właściciela.

Kiedy rzemieślnik będzie uznany za kupca rejestrowego, obowiązanego do prowadzenia ksiąg handlowych według wymogów Kodeksu Handlowego. Księgi handlowe według kodeksu Handlowego obowiązany jest prowadzić ten, **który jest uznany za kupca rejestrowego.**

Według art. 4 § 1 K. H. kupcem rejestrowym jest kupiec, **który prowadzi przedsiębiostwo zarobkowe w większym rozmiarze.**

Określenie przedsiębiorstwa, prowadzonego w większym rozmiarze, znajduje się w rozporządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 2 lipca 1934 r., wydanem w porozumieniu z Ministrami Skarbu, Sprawiedliwości oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie określenia przedsiębiorstw, prowadzonych w większym rozmiarze (Dz. U. R. P. z r. 1934 Nr. 60, poz. 515).

W myśl cytowanego rozporządzenia (§ 1) za przedsiębiorstwa zarobkowe, prowadzone w większym rozmiarze, uważa się: a) przedsiębiorstwa, które w myśl ustawy o państwowym podatku przemysłowym zostały zaliczone do przedsiębiorstw handlowych kategorji I, oraz te z przedsiębiorstw zarobkowych, zaliczonych do przedsiębiorstw handlowych kategorji II, których obrót, ustalony ostatniem prawomocnem orzeczeniem władzy skarbowej, przewyższa kwotę 100.000 zł. w stosunku rocznym;

b) przedsiębiorstwa zarobkowe, które w myśl ustawy o państwowym podatku przemysłowym zaliczone zostały do przedsiębiorstw przemysłowych kategorji I—IV;

c) wszystkie przedsiębiorstwa zarobkowe, zaliczone w myśl ustawy o państwowym podatku przemysłowym do przedsiębiorstw przemysłowych kategorji VI—VIII, jeżeli kupcy je prowadzący, posiadają zakłady sprzedaży artykułów własnej produkcji, prowadzone na podstawie świadectw przemysłowych kategorji I i II przedsiębiorstw handlowych lub kart rejestracyjnych.

Z powyższego wynika, że:

a) o ile rzemieślnik jest obowiązany do nabycia świadectwa przemysłowego IV lub V kategorji przemysłowej,

b) względnie, o ile posiadając, np. kategorję VI świadectwa przemysłowego na zakład rzemieślniczy, obowiązany jest do nabycia świadectwa przemysłowego II kategorji handlowej na zakład handlowy (sklep), w którym sprzedaje wytwory własnej produkcji — wtedy obowiązany jest prowadzić księgi handlowe, przewidziane przez Kodeks Handlowy, gdyż **stał się już przez to kupcem rejestrowym.** Nie może więc w tych warunkach prowadzić uproszczonych ksiąg handlowych.

Ryczałt podatku przemysłowego od obrotu a uproszczone księgi handlowe:

O ile rzemieślnik, którego zakład wymaga nabycia świadectwa przemysłowego VI—VII kategorji przemysłowej, opłacał podatek zryczałtowany za rok 1934 — zaprowadzi w roku 1935 uproszczone księgi

Częściowe wykonywanie niektórych rzemiosł

Zestawił Władysław Dramiński

4) **Wyrób lodów** (jako przemysł ze stałą siedzibą) zalicza się do rzemiosła cukierniczego; natomiast **od sprzedających lody sposobem okrężnym** nie należy żądać dowodu uzdolnienia zawodowego w cukiernictwie (M. P. i H. 13. 6. 1929 r. Nr. PA. 2133 do U. W. w Warszawie).

5) **Posiadający uprawnienie przemysłowe na restaurację, jadłodajnię, kawiarnię lub na podawanie chłodników** mogą wyrabiać i sprzedawać lody, jakkolwiek nie są cukiernikami (M. P. i H. 31. 10. 1929 r. Nr. PA. 3609 do U. W. w Tarnopolu).

6) **Rękawicznictwo,** wymienione w art. 142 jako przemysł rzemieślniczy, obejmuje wyrób rękawiczek skórkowych, zamszowych, irchowych etc. wogóle z takich materjałów, których określenie jakości wymaga umiejętności ,a zastosowanie przy sporządzeniu rękawiczek nauki i wprawy, potrzebnych do umiejętnego kroju rękawiczki, nadania jej formy, uszycia i t. p. Tego rodzaju umiejętności nie potrzeba przy wyrobie **rękawiczek dzianych,** t. j. nicianych, bawełnianych i t. p., który to wyrób należy do trykociarstwa (okólnik M. P. i H. 11. 8. 1928. Nr. PA. 2296).

7) **Właścicieli sklepów z rękawiczkami,** którzy sami krają skórę, przyszywają guziki i t p., a tylko szycie rękawiczek oddają całupnikom, **należy zaliczać do rękawiczników,** muszą oni bowiem posiadać umiejętność rozpoznawania i obchodzenia się z różnymi gatunkami skór, które każdorazowo moda wprowadza na rynek przy wyrobie rękawiczek, nadto znajomość kroju, nadania formy rękawiczkom, sposobów ich koncerwacji etc. (okólnik M .P. i H. 3. 9. 1928. Nr. PA. 2495).

8) **Naprawę rowerów** należy zaliczać do rzemiosła ślusarskiego (M. P. i H. 12. 2. 1931. Nr. 508 do U. W. w Warszawie).

9) **Wykonywanie nawierzchniowych robót betonowych i obramień cementowych około grobów** należy traktować jako przemysł rzemieślniczy w rozumieniu art. 142 prawa przemysłowego, a mianowicie mularstwo, względnie rzeźbiarstwo lub sztukatorstwo, zależnie od rodzaju wykonywanych robót (M. P. i H. w porozumieniu z b. M. R. P. 4. 2. 1931 Nr. PA. 379 do U. W. w Krakowie).

10) M. P. i H. w wyniku przeprowadoznej ankiety stwierdziło, że zawód objęty nazwą **„stelmach"** należy traktować jako rzemiosło **„kołodziejstwo",** wymienione w art. 142 ust. 1, oraz, że w wydawanych uprawnieniach władze przemysłowe powinny zarzucić używanie nazw „stelmach", „stelmastwo" czy temu podobnych, a używać jedynie i wyłącznie nazw „kołodziej", „kołodziejstwo" (okólnik do U. W. z 29. 7. 1931. Nr. PA. 2846).

handlowe — nie będzie opłacać podatku przemysłowego w formie ryczałtu w roku podatkowym 1935, lecz na ogólnych zasadach (indywidualny wymiar) — winien jednak o fakcie prowadzenia uproszczonych ksiąg handlowych **zawiadomić** odpowiedni, według miejsca znajdowania się zakładu, **urząd skarbowy w terminie do dn. 1 marca 1935 r.**

Zeznania podatkowe w dn. 1 marca 1935 r.:

Rzemieślnik (osoby fizyczne), który prowadził w roku 1934 księgi handlowe, względnie o ile obowiązany był nabyć na swój zakład świadectwo przemysłowe, np. IV—V kategorji — obowiązany jest w terminie do dn. 1 marca złożyć zeznanie osobno do podatku przemysłowego od obrotu i osobno do podatku dochodowego. Równocześnie do zeznania należy dołączyć zamknięcie roczne np. za rok gospodarczy 1934), o ile płatnik prowadził księgi handlowe (art. 89 Ordynacji Podatkowej) oraz wykazy (przy podatku obrotowym), o ile zachodzą warunki, podane wyżej, przytoczone w § 78 rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 19 września 1934 r. (Dz. U. R. P. z r. 1934 Nr. 91, poz. 821).

Gdzie można nabyć uproszczone księgi handlowe?

Uproszczone księgi handlowe (komplet wraz z instrukcją co do ich prowadzenia) można nabyć zasadniczo we właściwej Izbie Rzemieślniczej, — poczynając od **dn. 1 lutego 1935 r.**

Cena kompletu ksiąg wraz z instrukcją nie przekroczy zł. 8.—

Zaświadczenie uproszczonych ksiąg i opłaty za te czynności:

Jak już podano wyżej (§ 64 rozporządzenia Ministra Skarbu do Ordynacji Podatkowej) — zaświadczać księgi mogą:

urzędy skarbowe, izby skarbowe oraz izby rzemieślnicze.

Przy zaświadczaniu ksiąg uproszczonych przez władze skarbowe pobierana będzie opłata stemplowa zł. 5 gr. 50. W razie zaświadczenia uproszczonych ksiąg przez Izby Rzemieślnicze — **nie pobiera się opłaty stemplowej.**

Za manipulacje w związku z zaświadczeniem Izby Rzemieślnicze pobierać będą opłatę w granicach do zł. 2 od każdego zaświadczenia.

Termin, do którego można uskuteczniać zaświadczenie ksiąg uproszczonych.

Zaświadczanie ksiąg wyjątkowo w roku 1935 zostanie przedłużone **do dnia 15 lutego 1935 r.** (zamiast **31 grudnia 1934 r.**).

Administracja Tygodnika „Rzemiosło" przesyłać będzie Izbom Rzemieślniczym odpowiednią ilość kompletów uproszczonych ksiąg handlowych wraz z instrukcją co do ich prowadzenia.

Rzemieślnicze wiadomości zagraniczne

Biuro Handlowo - Rzemieślnicze w Italji.

Federacja Faszystowska Rzemieślników przygotowała projekt statutu typowego dla biur handlowych dla sprzedaży wyrobów rzemieślniczych. Biura te mają na celu zasadniczo złagodzenie konkurencji między wytwórcami, co może nastąpić pod warunkiem, że sprzedaż wyrobów rzemieślniczych będzie odbywała się wyłącznie i tylko za pośrednictwem tych biur, figurujących jako mandatarjusze, tych wszystkich, którzy przystąpili do tych biur.

---

11) M. P. i H., podzielając opinję Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie oraz Izby Rzemieślniczej w Warszawie, iż **wyrób trepów na drewnianych podeszwach** nie wymaga fachowego uzdolnienia rękodzielniczego, nie uznało tego przemysłu za rzemiosło w rozumieniu prawa przemysłowego (M. P. i H. z dn. 6. X. 1931. Nr. PA. V. 1/44. Śl.).

12) M. P. i H. nie uznało również za rzemiosło **wyrobu chodaków** (M. P. i H. z dn. 10 V.1933. Nr. PA. II. 1/21 do U. W. w Stanisławowie).

13) **Modniarstwo** jest odrębnym (wolnym) przemysłem, jeżeli jednak obejmuje wyrób kapeluszy damskich z tkanin, wówczas musi być zaliczone do rzemiosła jako kapelusznictwo (okólnik M. P. i H. z dn. 21. 6. 1928 r. Nr. PA. 1842 do Urzędów Wojew.).

14) **Bieliźniarstwo** (wyrób bielizny) nie jest objęte wykazem art. 142 ust. 1 prawa przemysłowego, jest zatem przemysłem wolnym (M. P. i H. z dn. 8. IV. 1930 Nr. PA. 1230 do U. W. w Białymstoku).

15) **O ile właściciele sklepów ze szkłem** ograniczają swoją czynność do odkrojenia szkła według wymiarów podanych przez nabywców towaru, względnie do dopasowania szkła do przyniesionych ram, bez właściwego wykonywania zawodu szklarskiego, t. j. wprawiania szkła w ramy okna czy lustra, oszlifowania szkła i umocowywania go w ramach — to czynność taka nie może być uważana za rzemiosło w myśl art. 142. Natomiast, jeżeli właściciele składów szkła wykonują samodzielnie roboty szklarskie, t. j. szlifują szkło, umocowują je trwale w ramach, czy też przyjmują wykonanie robót szklarskich w instytucjach lub domach prywatnych, wówczas **od takich właścicieli składów szkła należy wymagać przedłożenia dowodu uzdolnienia zawodowego** w myśl art. 144 i 145 prawa przemysł. (reskrypt M. P. i H. do U. W. w Brześciu n/B. z 17. VI. 1931. Nr. PA. 2216).

16) Nie należy żądać od osób posiadających kartę rzemieślniczą **na wędliniarstwo (masarstwo)** przedkładania dowodu uzdolnienia zawodowego **w rzeźnictwie,** skoro osoby te mają wykonywać ubój bydła jedynie dla potrzeb własnych warsztatów wędliniarskich (M P. i H. z 18. VIII. 1932. Nr. II. 1/1 do U. W. w Brześciu n/B.).

17) **Elektryczne spawanie metali** jest jedną z posiłkowych czynności w zakresie rzemiosła kowalskiego, kotlarskiego, ślusarskiego i t. p. O ileby zaś miało być wykonywane jako odrębny przemysł, to należałoby uważać je jako przemysł wolny, t. j. nie podpadający pod przepisy działu IX prawa przem. (M. P. i H. 4. VIII. 1928. Nr. PA 2297 do U. W. w Krakowie).

18) **Przedsiębiorstwo spawania metali** przy pomocy aparatu do spawania metali, t. j. przy pomocy t. zw. „autogenu" a nie sposobem kowalskim, t. j. nie przez uderzanie młotem — jest przemysłem wolnym (M. P. i H. 15. X. 1931. Nr. PA. V. 1/6 Śl. do U. W. w Tarnopolu w sprawie A. I.).

D. c. n.

OŚWIATA WYCHOWANIE KULTURA

O lokale i pomoce naukowe dla szkół dokształcających zawodowych

Poniżej przytoczone dwa okólniki Min. W. R. i O. P., Związek Izb Rzemieślniczych przesłał Izbom Rzemieślniczym, z prośbą:

1) o zbadanie, czy zarządzenia zawarte w nich są wykonywane skrupulatnie w okręgu Izby,

2) o zakomunikowanie Związkowi ew. trudności, na jakie natrafiają kierownictwa szkół dokształcających zawodowych przy powoływaniu się na poniższe zarządzenia Ministerstwa W. R. i O. P.,

3) o nadesłanie sprawozdania z przeprowadzonej ankiety.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

do Kuratorjów Okręgów Szkolnych w sprawie wykorzystania lokali i pomocy naukowych szkół powszechnych i średnich ogólnokształcących oraz zawodowych dla dokształcających szkół zawodowych.

Dokształcające szkoły zawodowe są zakładane przez magistraty miast i organizacje społeczne oraz zawodowe, aby umożliwić młodzieży zatrudnionej w rzemiośle, przemyśle i handu, wykonanie obowiązku dokształcania zawodowego. Liczba dokształcających szkół zawodowych systematycznie zwiększa się, obejmuje ona jednak zaledwie jedną trzecią część ogółu młodzieży pracującej, na którą rozciąga się ustawowy obowiązek dokształcania zawodowego.

Rozwój dokształcających szkół zawodowych winien postępować tak intensywnie, jak wymagają tego potrzeby społeczne i dobrobyt kraju. Wobec powyższego Ministerstwo uważa za konieczne zabezpieczyć tym szkołom możliwie korzystne warunki pomieszczenia i zapotrzebowania w pomoce naukowe.

Biorąc pod uwagę, że dla celów dokształcania zawodowego powinny być w pierwszym rzędzie wykorzystane lokale dla szkół rzemieślniczo - przemysłowych i technicznych, Ministerstwo wydało w tej sprawie zarządzenie okólnikiem z dn. 28.VIII. 1935 r. L. 15038/III (Dz. Urz. Nr. 16 z dnia 15.X 1925 r.). Ponieważ zarządzenie to w bardzo nieznacznym stopniu może zaspokoić potrzeby szkół dokształcających zawodowych, niezbędne jest rozszerzenie tego zarządzenia na wszystkie inne szkoły zawodowe oraz szkoły powszechne i średnie ogólnokształcące.

Jak wykazują sprawozdania wizytacyjne, lokale, które dotychczas były odstępowane na potrzeby szkół dokształcających są naogół nieodpowiednie z powodu braku należytego oświetlenia wieczorem, odpowiednich dla wieku ławek, oziębienia gmachu szkolnego itp. Lokale zaś w pobudowanych w ostatnich czasach specjalnych gmachach szkolnych nie były dotychczas z reguły udzielane na potrzeby wieczorowych szkół dokształcających, gdyż obawiano się, że młodzież terminatorska, jako mniej karna, może przyczynić się do zniszczenia bądź inwentarza, bądź też budynku szkolnego. Obawy te jednak nie dadzą się poważnie uzasadnić wobec zapewnionego ze strony dyrekcji i personelu nauczycielskiego szkół dokształcających należytego i świadomego celu nadzoru wychowawczego nad powierzoną jej pieczy młodzieżą. Zważywszy, że przebywanie młodzieży tej w otoczeniu schludnem i higjenicznem znakomicie wpłynie na jej kulturalne podniesienie, zważywszy, że młodzież ta ze względu na oczywisty interes Państwa musi się uczyć w warunkach odpowiednich dla jej wieku i zdrowia, Kuratorja Okręgów Szkolnych zechcą wydać niezbędne zarządzenia oraz dopilnować, aby do początku 1926/27 roku szkolnego, dokształcającym szkołom zawodowym zostały udzielone, w myśl powyższych wskazań, lokale szkolne najzupełniej odpowiednie pod względem higjenicznym oraz z uwzględnieniem oddalenia od miejsca zarobkowania lub zamieszkiwania uczęszczającej do tych szkół młodzieży.

Przy tej sposobności zechcą Kuratorja zwrócić uwagę Dyrekcjom szkół na konieczność ścisłego przestrzegania obowiązujących przepisów higjeniczno - szkolnych, a w szczególności, aby: 1) przerwy między nauką oddzielnych kompletów trwały przynajmniej godzinę, 2) podczas przerw lokal szkolny był starannie wietrzony, 3) podłogi w lokalu szkolnym były przynajmniej raz na miesiąc zaciągane zaprawą pyłochłonną, która wiąże kurz i zmniejsza niebezpieczeństwo szerzenia się chorób zakaźnych, 4) dążyć do otoczenia opieką higjeniczną lekarską również i młodzieży ze szkół i kursów dokształcających.

Wreszcie Ministerstwo zauważa, że udzielanie lokalów szkolnych, nie może obciążać Skarbu Państwa wydatkami na świadczenia rzeczowe, które w myśl istniejących przepisów, z reguły obciążać winno Magistraty.

Warszawa, dnia 17 września 1926 roku (Nr. O. Prez. 6911/26) Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

(—) A. Sujkowski.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

do Dyrekcyj Państwowych i Prywatnych Szkół Rzemieślniczo-Przemysłowych i Technicznych w sprawie wykorzystania lokali i pomocy naukowych szkół rzemieślniczych i technicznych dla szkół dokształcających zawodowych.

Pragnąc podnieść poziom zawodowego wykształcenia uczniów w szkołach dokształcających i pogłębić fachową stronę nauczania, Ministerstwo zwraca uwagę na potrzebę nawiązania większego niż dotychczas kontaktu tych szkół ze szkołami rzemieślniczo - przemysłowemi i technicznemi, celem lepszego i większego wykorzystania

przez zawodowe szkolnictwo dokształcające lokali, pomocy naukowych i personelu wymienionych wyżej dziennych szkół zawodowych.

Wychodząc z powyższego założenia, Ministerstwo uważa, że szkoły rzemieślniczo-przemysłowe mają obowiązek, o ile tylko inne poważniejsze względy nie stoją na przeszkodzie, ofiarować swoje lokale, odpowiednie pomoce naukowe oraz rozporządzający wolnym czasem personel nauczycielski i instruktorski na rzecz zorganizowania i prowadzenia przy tych szkołach szkół dokształcających zawodowych. Ministerstwo zastrzega, że ewentualne wykorzystanie lokali tych szkół nie może pociągnąć za sobą żadnych dodatkowych wydatków ze Skarbu Państwa, a więc wszelkie świadczenia jak np. koszt dodatkowego opału, światła, obsługi itd. z racji prowadzenia szkoły dokształcającej, musi być nadal pokrywany przez koncesjonarjuszy szkół dokształcających zawodowych w trybie dotychczasowym.

O przyczynach, dla których w zaznaczonych wyżej szkołach nie można zorganizować i prowadzić dokształcania zawodowego, Dyrekcje tych szkół mają zawiadomić zainteresowane Magistraty i właściwe Kuratorja Okręgów Szkolnych na piśmie.

Zarządzenie powyższe dotyczy w równej mierze i szkół technicznych, z tem jednak zastrzeżeniem i różnicą, że lokale naukowe tych szkół mogą być wykorzystane dla wyższych oddziałów szkół dokształcających zawodowych, składających się z uczniów tej samej specjalności, co i uczniów danej szkoły technicznej.

Natomiast udział w nauczaniu personelu nauczycielskiego i instruktorskiego szkół technicznych, w szkołach dokształcających zawodowych jest we wszystkich wypadkach nader pożądany pod warunkiem jednak, że praca w szkołach dokształcających nie obniży intensywności pracy nauczycielskiej w szkole technicznej.

Warszawa, dnia 28 sierpnia 1925 r. (L. 15038/III).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

(—) St. Grabski.

Projekt programu egzaminacyjnego w stolarstwie

Sekcja stolarska pod przewodnictwem prezesa Teofila Chojnackiego, w skład której weszli pp.: prezes W. Wojciechowski, Ludwik Gloeh, prof. St. Rączka, Roman Jaszczołt, prezes Leopold Kamler, dyrektor Z. Żniński, Wincenty Niemczuk, Tomasz Dutkiewicz, Atłasowicz, Jan Pągowski, prawie już ukończyła prace nad programem egzaminacyjnym czeladniczym i mistrzowskim. Program jest opracowany w formie pytań i odpowiedzi. Drukujemy tylko pytania, gdyż odpowiedzi zużyte będą przy pracy nad wydawnictwami zawodowemi. Zmiana w programie egzaminacyjnym poszczególnych sekcyj oświatowych w zakresie programów egzaminacyjnych nastąpiła ze względu na akcję Towarzystwa Oświaty Zawodowej, które na pierwszy plan wysunęła sprawę wydawnictw zawodowych dla rzemieślników samoistnych i dla ich pracowników. Z tych względów uważamy za niewłaściwe ogłaszanie odpowiedzi na pytania. Opracowane odpowiedzi będą natomiast cennemi wskazówkami przy opracowywaniu wydawnictw zawodowych a w końcu będą pomocą dla członków komisji egzaminacyjnych, jak również dla samych kandydatów do egzaminu czeladniczego i mistrzowskiego.

Zwracamy się do czytelników zainteresowanych z apelem o nadsyłanie uwag i poprawek do projektu programu egzaminacyjnego celem uzupełnienia ich, gdy zajdzie potrzeba.

Materjałoznawstwo — drzewo.

1) Na jakie rodzaje dzielimy drzewa lasów naszych?
2) Gdzie rosną drzewa iglaste, a gdzie liściaste?
3) Jak dzielimy drzewo rosnące?
4) Która część drzewa używana jest w stolarstwie?
5) Jak się tworzy masa drzewna przy narastaniu?
6) Co to są pory drzewne?
7) Co to są błyszczki?
8) Co widzimy na poprzecznym przekroju drzewa?
9) Co widzimy na przekroju podłużnym, pionowym?
10) Jakiego drzewa używamy do budowy sprzętów?
11) Jak poznajemy drzewo zdrowe?
12) Co nazywamy pięknością drzewa?
13) Jak poznajemy twardość drzewa?
14) Co się łączy z twardością drzewa?
15) Jak ustalamy ciężar właściwy drzewa?
16) Jak poznajemy giętkość drzewa?
17) Na czem polega elastyczność?
18) Z czem jest połączona elastyczność?
19) Który z tych przymiotów jest dla stolarza najważniejszym?
20) Kiedy się drzewo paczy?
21) Jaki procent drzewa zsycha się w szerokości i długości?
22) W którą stronę deski się kręcą?
23) Jakie są wady drzewa rosnącego?
24) Które z tych drzew możemy wykorzystać?
25) Jakiego drzewa nie wolno użyć do wyrobów?
26) Jakim chorobom ulega drzewo?
27) Co sprowadza jeszcze większe spustoszenie lasów?
28) Które drzewa nazywamy trwałemi?
29) Jakie składniki utrwalają drzewo?
30) Co działa ujemnie na trwałość?
31) Czy można zwiększyć trwałość drzewa?
32) Które z drzew należą do drzew iglastych?
33) Jaka jest charakterystyka i pożytek drzew iglastych?
34) Które z drzew liściastych są najwięcej używane?
35) Jakie drzewa zagraniczne najwięcej są w użyciu w stolarstwie?
36) Jakich papierów ściennych używa stolarz?
37) Jakiego kleju używa stolarz?
38) Jakiego kleju stolarz nie powinien używać?
39) Z czego się robi politurę?
40) Jakiej politury używamy do robót jasnych?
41) Jakich olejów używa stolarz?

II. Narzędzia do ręcznej obróbki drzewa.

1) Co jest warunkiem dokładnego i szybkiego wykonania roboty?

2) Jaka jest pierwsza czynność przy zaczynaniu roboty?

3) Jak się powinno mierzyć i znaczyć?

4) Jakich miar używamy? (miary obowiązujące?.

5) Jakiej miary używa stolarz modelowy?

6) Jakich sprawdzianów używamy przy ustawianiu ścianek, drzwi i t. p.?

7) Jakie są przyrządy do mierzenia kątów?

8) Jakie mamy przyrządy do znaczenia równoległych?

9) Czem wykreślamy łuki i elipsy?

10) Czem wymierzamy średnice walców i otworów?

11) Na czem stolarz pracuje?

12) Jakie przyrządy potrzebne są przy składaniu ram, oklejaniu zdobin?

13) Jakie przyrządy i narzędzia potrzebne są przy sklejaniu płaszczyzn, oklejaniu krawędzi, sklejaniu ram, oklejaniu oklein i t. d.?

14) Kiedy używamy młotka żelaznego, a kiedy dłutniaka lub pobijaka?

15) Jakich sposobów zasadniczych używamy do technicznej przeróbki drewna?

16) Jakich form narzędzi używamy do łupania, cięcia i strugania?

17) Jakie mamy dłuta stolarskie?

18) Jakich dłut używają rzeźbiarze?

19) Jakich dłut używają tokarze?

20) Jakich narzędzi używamy do wykonania płaszczyzn równych i gładkich?

21) Jakie strugi potrzebne do wyprawiania powierzchni wklęsłej lub wypukłej?

22) Jakie strugi są potrzebne przy budowie poszczególnych części sprzętów?

23) Co to są strugi zdobnicze?

24) Co to jest piła?

25) Jakich piłek ręcznych używa stolarz?

26) Co jest najważniejszą rzeczą u pił?

27) Jakich narzędzi użyć musimy — gdzie ani strugiem, ani dłutem lub nożem posługiwać się nie możemy?

28) Jakich świdrów używa stolarz?

29) Jak należy ostrzyć narzędzia strugające?

30) Jakie zalety powinien posiadać komień do ostrzenia?

D. c. n.

Do PP. Prenumeratorów!

Administracja tyg. „Rzemiosło" uprzedza pp. Prenumeratorów, że w okresie do 15 stycznia r. b. wstrzymana będzie wysyłka czasopisma, zalegającym w opłacie prenumeraty za II-gie półrocze 1934 r., a od 15 lutego — wszystkim zalegającym za IV kwartał 1934.

W interesie własnym prosimy uregulować należne opłaty, aby uniknąć niepożądanej przerwy w wysyłce.

Administracja

SKRZYNKA POCZTOWA

Paweł Cichosz. Pelplin. Jeżeli WPan czytał komunikat Nr. 2 „Rzemiosła" o wydawnictwach zawodowych, to posiada WPan wszystkie wskazówki w danym zakresie. W jednym z najbliższych numerów „Rzemiosła" ogłosimy jeszcze wytyczne dla autorów wydawnictw fachowych. Rękopisy należy nadsyłać pod adresem Związku Izb Rzemieślniczych.

PP. Kazimierz Barciszewski, radca wojewódzki w Toruniu i inż. **Stefan Borucki,** współpracownik Pomorskiego Instytutu Rzemieślniczego w Toruniu. Chętnie widzieć będziemy udział WPanów w pracy nad wydawnictwami zawodowemi. Wszelkie informacje odnośnie tych wydawnictw będą ogłaszane w drodze komunikatów w „Rzemiośle". Zwracamy jednak uwagę, że przedewszystkiem chodzi nam o wydawnictwa zawodowe. Wydawnictwa ogólne będą przedmiotem późniejszych prac.

Dnia 15/I b. m. zmarł w Kaliszu
B. P.

Majles WOŁKOWICZ

Radca Izby Rzemieślniczej w Łodzi

Pogrzeb odbył się w Kaliszu dn. 16 b. m. o godz. 12 w poł.

Cześć Jego pamięci!

Izba Rzemieślnicza w Łodzi

Wydawca: Związek Izb Rzemieślniczych R. P. **Redaktor: WŁADYSŁAW GINDRICH**

Prenumerata: kwartalnie zł. 2.40, półrocznie zł. 4.80, rocznie 9.60.

Ceny ogłoszeń: 1/1 strony — zł. 300, 1/2 — zł. 160, 1/4 — zł. 85, 1/8 — zł. 45, 1/16 — zł. 22.50

Druk. „Współczesna", Sp. z o. o., Szpitalna 10.